

STORTINGET

Innst. 560 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 171 S (2020–2021)

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om etablering av program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og fôrsektoren, og europeisk statistikk (2021–2027)

Til Stortinget

Sammendrag

Utenriksdepartementet ber i proposisjonen om Stortingets samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om etablering av program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og fôrsektoren, og europeisk statistikk (2021–2027).

Forslag til en forordning om etablering av et program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og fôrsektoren, og europeisk statistikk (2021–2027), ble presentert av Europakommisjonen 18. desember 2020 ved dokument 2018/0231(COD). Forordningen er ennå ikke formelt vedtatt i EU, og proposisjonen baseres på Europakommisjonens forslag. Det forventes imidlertid ingen endringer av betydning i utkastet før det blir vedtatt.

Programmet vil vare fra 2021 til og med 2027. Etableringen av programmet for det indre marked har som hovedformål å forbedre det indre markeds funksjon, styrke konkurransevnen for bedrifter i EU/EØS inklu-

dert små og mellomstore bedrifter, muliggjøre utvikling av europeiske standarder av høy kvalitet, øke forbrukerbeskyttelsen, forbedre menneskers, dyrs og planters helse samt dyrevelferd, og fremme og samle rettidig og pålitelig statistikk av høy kvalitet. Programmet samler aktiviteter som tidligere ble finansiert gjennom seks ulike programmer til ett program.

Programmet om det indre marked består av tidligere separate program og budsjettlinjer. Det er dermed fra norsk side besluttet å delta i deler av programmet der Norge viderefører deltagelse i programdeler, hvor Norge har forpliktelser i henhold til EØS-avtalen samt å delta i to nye programdeler hvor det vurderes at Norge vil få mye igjen for deltagelse. I proposisjonenes kapittel 2 gjøres det rede for programdelene og programelementene, og hvilke deler av programmet Norge ikke skal delta i.

Siden gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning vil ha flerårige budsjettmessige konsekvenser, til sammen rundt 548,3 mill. kroner, må Stortinget gi sitt samtykke til deltagelse i avgjørelsen i EØS-komiteen, jf. Grunnloven § 26 annet ledd. For at Norge skal kunne delta i programmet fra oppstarten, foreslår regjeringen at Stortinget gir sitt samtykke før forordningen er endelig vedtatt og før avgjørelsen fattes i EØS-komiteen. Forordningen ventes tentativt vedtatt av EU i mai og EØS-komiteens beslutning er ventet i juni/juli 2021. Det ventes ingen vesentlige endringer i utkastet til forordning eller EØS-komiteebeslutning. Dersom det likevel skulle bli vesentlige endringer, vil saken bli fremlagt for Stortinget på nytt.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Charister Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til proposisjonen.

Komiteen merker seg at Stortinget har blitt forelagt proposisjonen om å samtykke i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om etablering av program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og førektor, og europeisk statistikk.

Komiteen merker seg at Stortinget får seg forelagt proposisjonen før forordningen er endelig vedtatt i EU, og før det er truffet beslutning i EØS-komiteen. Komiteen merker seg at begrunnelsen for at saken legges frem før beslutningen i EØS-komiteen, er at Norge skal kunne delta fra oppstarten. Programmet går fra 2021 til og med 2027. Komiteen viser til at etter at proposisjonen ble fremmet, har EU formelt vedtatt forordningen, i vedtak av 28. april 2021.

Komiteen viser til at saken vil bli fremlagt for Stortinget på nytt hvis det skulle bli vesentlige endringer under behandlingen i Europaparlamentet eller EØS-komiteen.

Komiteen viser til at forordningen om etablering av program for det indre marked etablerer og gir overordnede føringer for programmet.

Generelt om programmet og det indre marked

Komiteen viser til at programmet for det indre marked består av seks programdeler og flere program-elementer. Programdelene omtales kort nedenfor, og for øvrig vises det til proposisjonen, hvor det gjøres det rede for programdelene og programelementene og hvilke deler av programmet Norge ikke skal delta i.

1. Effektivt indre marked. Et effektivt indre marked finansierer videreutviklingen av det indre markedet for varer og tjenester.
2. Konkurransekraft og bærekraft for SMBer. COSME har som formål å styrke konkurransekraften og bærekraften til europeiske bedrifter samtidig som man sikrer likeverdige forhold og et åpent og konkurransedyktig indre marked. Bedre tilgang til det

indre marked kan gi viktige vekstmuligheter for norske bedrifter.

3. Standardisering. Standarder for finansiell rapportering og revisjon skal bidra til å sikre et velfungerende felles rammeverk for finansiell rapportering.
4. Forbrukerbeskyttelse. Forbrukerprogrammet er for en stor del en videreføring av gjeldende program, hvor ordningen med en programkomité med representanter fra medlemsstatene og Norge som observatør videreføres.
5. Mattrygghet. Skal bidra til høy grad av beskyttelse av helse hos mennesker, dyr og planter.
6. Statistikk. Skal underbygge utarbeidelsen, kontrollen og evalueringen av EUs politikk med pålitelig, objektiv og sammenlignbar statistikk av høy kvalitet.

Komiteen viser til at EØS-/EFTA-statenes finansielle bidrag til Indre markedsprogrammet bestemmes i henhold til EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a. EØS-komiteens beslutning om deltakelse i programmet innebærer en forpliktelse for Norge til å bidra til finansiering av programmet og betinger at Stortinget må gi sitt samtykke til deltakelse i avgjørelsen i EØS-komiteen, jf. Grunnloven § 26 annet ledd.

Komiteen viser til at kostnadene for programmet for det indre marked er fastsatt til totalt 4,2 mrd. euro. Norges andel er anslått til omtrent 548,3 mill. kroner for hele programperioden.

Komiteen merker seg at det opplyses at relevante aktører og institusjoner er gjennomgående positive til norsk deltakelse i programmet for det indre marked.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling datert 6. mai til Prop. 171 S (2020–2021) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om etablering av program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og førektor, og europeisk statistikk (2021–2027).

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at denne saken kommer til behandling i Stortinget før den er behandlet av EØS-komiteen. Dette gjelder en rekke EØS-saker fremmet i Stortingssesjonen 2020–2021. Disse medlemmer mener sakene bør være ferdigbehandlet i EØS-komiteen før de forelegges Stortinget. På denne bakgrunn fremmes følgende forslag: Prop. 171 S (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.

Utenriks- og forsvarskomiteen viser for øvrig til merknadene fra de respektive partier i næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 171 S (2020–2021) og har ingen ytterligere merknader.»

Komiteens merknad til utenriks- og forsvarskomiteens uttalelse

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til merknad fra Senterpartiets medlemmer i utenriks- og forsvarskomiteen. Disse medlemmer støtter dette og fremmer følgende forslag:

«Prop. 171 S (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at den foreslåtte prosedyren med forhåndssamtykke også ble benyttet ved forrige behandling av spørsmålet om norsk deltakelse i EU-programmene.

EØS-avtalen er viktig for norsk næringsliv, og det er viktig for norsk næringsliv med rask iverksettelse av EØS-vedtak, slik at norske bedrifter har like vilkår som øvrige bedrifter i EØS-området fra dag én.

Disse medlemmer viser til at dersom Norge skal avvente stortingsbehandling til etter behandlingen i EØS-komiteen, vil det ikke være mulig å få vedtatt norsk deltakelse før Stortinget åpner igjen for høstsesjonen 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at en utsettelse av saken vil være uheldig og kan skape både

usikkerhet om norsk deltakelse i programmet og forhindre norsk deltakelse i programmet fra oppstart. Disse medlemmer mener dette ikke er ønskelig, ettersom programmet skal bidra til et velfungerende indre marked, som er viktig for norsk verdiskaping.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Prop. 171 S (2020–2021) sendes tilbake til regjeringen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av en forordning om etablering av program for det indre marked, virksomheters konkurransekraft inkludert små og mellomstore bedrifter, plante-, dyre-, mat- og førsektoren, og europeisk statistikk (2021–2027).

Oslo, i næringskomiteen, den 25. mai 2021

Geir Pollestad

leder

Margunn Ebbesen

ordfører

